2 Ιανουαρίου 2021

Ο Πολυαγαπημένος Άγιος Σεραφείμ του Σάρωφ (Φώτης Κόντογλου)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Θεολογία και Ζωή / Κοινωνιολογικά (κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα) / Ορθόδοξη πίστη / Ορθοδοξία και Ορθοπραξία

Κάποιος καλός φίλος μου μου χάρισε ένα μικρό εικονισματάκι σε σμάλτο ρούσικο, ένα εγκόλπιο, που παριστάνει τον άγιο Σεραφείμ του Σάρωφ. Από το πίσω μέρος είναι καπλαντισμένο με βελούδο, και φαίνεται πως το φορούσε κατάσαρκα στο λαιμό του κανένας άγιος άνθρωπος της τσαρικής Ρωσίας.

Με πολλή συγκίνηση δέχθηκα αυτό το δώρο, γιατί αυτός ο άγιος είναι πολύ αγαπητός σε μένα, όπως είναι συμπαθέστατος και σε όσους τον ξέρουνε. Κρέμασα λοιπόν αυτό το εικονισματάκι στο εικονοστάσι μας, ανάμεσα στους άλλους αγίους, που τους παρακαλούμε στις περιστάσεις της ζωής μας, και που ανάμεσά τους ξεχωρίζουνε ο άγιος Νικόλαος κι ο άγιος Γιάννης ο Πρόδρομος, κ οι νέοι η νεοφανείς άγιοι, όπως οι άγιοι μάρτυρες Ραφαήλ και Νικόλαος, ο άγιος Γεώργιος ο Χιοπολίτης, ο άγιος Γεώργιος Ιωαννίνων, ο άγιος Δαυίδ ο Γέρων, ο άγιος Νεκτάριος κ.α.

Το σμαλτένιο εικονισματάκι που είπα, παριστάνει τον άγιο Σεραφείμ που περπατά μέσα στο δάσος, ένα γεροντάκι σκυφτό, ακουμπισμένο στο ραβδί του με το δεξί χέρι και στ αριστερό βαστά ένα κομποσκοίνι. Το πρόσωπό του λαμποκοπά από την καλοσύνη, και το ρασοφορεμένο σώμα του με τα χοντροπάπουτσά του έχει μία σεβάσμια κι αξιαγάπητη κίνηση, γεμάτο αγιοσύνη και πραότητα.

Αυτός ο άγιος είναι ένας από τους τελευταίους, γιατί γεννήθηκε στο Κουρκ κατά τα 1759 και κοιμήθηκε στα 1833, δηλαδή έζησε στον ίδιον καιρό με το δικό μας άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη. Το κοσμικό όνομά του ήτανε Προχόρ, δηλαδή Πρόχορος, κ ήτανε το τρίτο παιδί της οικογένειάς του. Τα μεγαλύτερά του ήτανε ένας αδελφός και μία αδελφή. Ο πατέρας του ήτανε πρακτικός κάλφας που έχτιζε εκκλησιές. Λίγο πριν να γεννηθή ο Προχόρ, έπιασε να χτίζη μία μεγάλη εκκλησία, μα δεν πρόφταξε να την τελειώση, γιατί πέθανε. Αλλά η γυναίκα του ήτανε άξια κ είχε μάθει κοντά του κάμποσα από την τέχνη του, κι άμα απόμεινε χήρα, ανάλαβε εκείνη ν αποτελειώση την εκκλησιά. Πολλές φορές έπαιρνε μαζί της και το μικρό Προχόρ, που έδειχνε μεγάλη αγάπη στην τέχνη των γονιών του.

Από τότε φανέρωσε ο Θεός πως τον προώριζε για το μεγαλύτερο πνευματικό αξίωμα που υπάρχει, δηλαδή να γίνη άγιος. Και το φανέρωσε με τούτον τον τρόπο: Ο Προχόρ ήτανε εφτά χρονών. Μια μέρα τον πήρε η μητέρα του μαζί της στην εκκλησιά που έχτιζε. Την ώρα που ανεβαίνανε στο καμπαναριό, ο Προχόρ παίζοντας, σαν παιδί, παραπάτησε κ έπεσε από τόσο ψηλά, που θα σκοτωνότανε σίγουρα. Μα σαν να τον πιάσανε κάποια αόρατα χέρια, και δεν έπαθε τίποτα. Εκείνη την ώρα έτυχε να περνά ένας θεοφοβούμενος άνθρωπος που είχε προορατική χάρη, κ είπε στη μητέρα του πως ο Θεός έκανε εκείνο το θαύμα, γιατί προώριζε το παιδί να γίνη ένας μεγάλος άγιος.

Σαν έγινε δέκα χρονών, αρρώστησε, κ έπαψε να πηγαίνη στο σκολειό. Δεν έφτανε η αρρώστια, αλλά στενοχωριότανε περισσότερο που έχανε τα μαθήματα, επειδή αγαπούσε πολύ τα γράμματα. Μια νύχτα τον άκουσε η μητέρα του να μιλά με κάποιον. Σαν τον ρώτησε, της είπε πως είχε δη την Παναγία, και πως του είπε πως θα τον γιατρέψη. Όπως κ έγινε. Γιατί, ύστερ από λίγες μέρες περνούσε από το σπίτι τους μια λιτανεία με τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας, κ η μητέρα του τον πήγε και την ανασπάσθηκε. Την άλλη μέρα, το παιδί έγινε ολότελα καλά.

Από τότε δεν απόλειπε από την εκκλησία, και κάθε μέρα διάβαζε το Ευαγγέλιο. Κάποτε συναπάντησε στο δρόμο εκείνον τον θεοφοβούμενον άνθρωπο που έτυχε την ώρα που γκρεμνίσθηκε από το καμπαναριό, και με τον καιρό δέσανε στενή φιλία μεταξύ τους. Ο ένας εκμυστηρευότανε στον άλλον κάποια μυστηριώδη

οράματα, μα δεν τα λέγανε σε κανέναν άλλον, για να μην τους περιπαίζουνε. Ωστόσο περνούσανε για «βλαμμένοι», όπως λένε τους ευλαβείς οι άπιστοι, μα εκείνοι δεν δίνανε σημασία και κάνανε τον απανάγαθον, δηλαδή ήτανε «οι δια Χριστόν σαλοί». Στον παληόν καιρό σταθήκανε κάποιοι άγιοι, που κάνανε τον τρελό για τον Χριστό, ώστε να τους περιφρονούνε οι άνθρωποι και να τους ταπεινώνουνε, κ έτσι να σβήνουν ολότελα τον εγωισμό τους και την αξιοπρέπειά τους. Αυτή η άσκηση ήτανε από τις πιο σκληρές, όπως οι στυλίτες, και για τούτο «οι δια Χριστόν σαλοί» ήτανε πολύ λίγοι. Ο πιο σπουδαίος στάθηκε ο άγιος Ανδρέας, που εζούσε στην Κωνσταντινούπολη μαζί με τους σκύλους, κατά τα 450 μ.Χ., ο Συμεών ο Σύρος, που έζησε στα 550 μ.Χ. και δυό-τρεις άλλοι. Ο άγιος Σεραφείμ έλεγε υστερώτερα πως σε τέτοιο σκληρό δρόμο ο Κύριος δεν προσκαλεί ποτέ ψυχές αδύνατες.

Εκείνον τον καιρό υπήρχε μεγάλη ευλάβεια στη Ρωσία. Ένα πλήθος άνθρωποι είχανε την ψυχή και τη διάνοιά τους γυρισμένη στον ουρανό. Διαβάζανε τους βίους των Αγίων που είχανε μεταφρασθή από την ελληνική γλώσσα, καθώς και τα μαρτύριά τους, προπάντων των νεομαρτύρων μας που σφαζόντανε η κρεμιόντανε από τους Τούρκους. Ιδιαίτερη αγάπη νοιώθανε για τους ασκητάδες που είχανε ζήσει στην έρημο, προπάντων στην Αίγυπτο, στη Συρία και στην Παλαιστίνη, μέσα σε σπηλιές και σε σκισμάδες των βουνών, τριγυρισμένοι από τον ατελείωτον άμμο. Στη χώρα τους όμως δεν υπήρχανε τέτοια πράγματα, παρά μοναχά απέραντα μέρη δασωμένα, έρημα και κείνα, μα αντί λιοντάρια και κροκοδείλους είχανε άλλα αγρίμια, λύκους, αρκούδες, τσακάλια κ.α. Εκεί, μέσα στα πυκνά δέντρα, κάνανε την καλύβα τους από ξύλα κάποιοι ασκητάδες, και με τον καιρό σ εκείνα τα μέρη χτιζόντανε μοναστήρια.

Ο Προχόρ διάβαζε τέτοια ασκητικά βιβλία, κ είχε πόθο ν ασκητέψη. Μάζευε στο σπίτι τους τα παιδιά της γειτονιάς, κι αντί για παραμύθια που λέγανε για να περάσουνε οι ατελείωτες ώρες της χειμωνιάτικης νύχτας, τους διάβαζε αυτά τα συναξάρια, η τους εξηγούσε το Ευαγγέλιο.

Με τον καιρό, αποφάσισε να πάγη να προσκυνήση στο Κίεβο, σ αυτή τη ρωσική Σιών, με τις αμέτρητες εκκλησιές και τα πολλά μοναστήρια. Εκεί ξομολογήθηκε τον πόθο του στους καλόγηρους, και κείνοι του είπανε να πάγη να καλογερέψη σ ένα μοναστήρι που βρισκότανε στο Σάρωφ, στην περιφέρεια του Κουρκ.

Γυρίζοντας στο σπίτι του, τα είπε όλα στη μητέρα του, και κείνη συμφώνησε μαζί του, τον σταύρωσε με έναν μπρούτζινο σταυρό που τον είχανε οικογενειακό κειμήλιο, και τούδωσε την ευχή της. Αυτόν το σταυρό ο Προχόρ τον είχε μαζί του ως που πέθανε.

Έφυγε λοιπόν από το Κουρκ μαζί μ άλλους δυό φίλους του, που είχανε κι αυτοί τον πόθο να γίνουνε μοναχοί. Τραβήξανε λοιπόν κ οι τρεις μαζί, μ ένα ταγάρι στον ώμο και μ ένα ραβδί, για να πάνε στο Σάρωφ.

Το μοναστήρι ήτανε χτισμένο απάνω σ ένα ψήλωμα που το ζώνανε δυό ποτάμια, ο Σάτης κ η Σάροβκα. Στον τόπο του μοναστηριού βρισκότανε άλλη φορά ένα παλιό κάστρο. Τον καιρό που ξεχυθήκανε οι Τάταροι στη Ρωσία, χτυπήσανε κείνο το κάστρο και το πήρανε, και μέσα σ αυτό κάθισε ο αρχηγός τους. Βρεθήκανε σ αυτόν τον τόπο κοντάρια, σπαθιά, σαγίτες κι άλλα παλαιά άρματα. Αυτά τα μέρη τα βαστάξανε οι Τάταροι ως εκατό χρόνια. Ύστερά τους διώξανε οι Ρώσοι, και κατά τον πόλεμο γκρεμνίσθηκε το κάστρο και ρήμαξε. Το βουνό το πνίξανε τα δέντρα που θεριέψανε, και γίνηκε δάσος άγριο, γεμάτο θηρία. Τρακόσια χρόνια δεν πάτησε εκεί πέρα άνθρωπος, ως που φάνηκε ένας ασκητής Ιωάννης, κοντά στα 1700. Με τον καιρό, πήγανε κοντά του κι άλλοι ασκητάδες και γίνηκε μοναστήρι, αυτό που πήγε να καλογερέψη ο Προχόρ.

Ο κανονισμός του μοναστηριού ήτανε σαν τον κανονισμό που είχανε τα μοναστήρια στ Άγιον Όρος και τ άλλα της Ανατολής. Απλός κι αυστηρός. Ακτημοσύνη και εργόχειρο για να βγάζουνε τον επιούσιον άρτον. Δουλεύανε και στα χωράφια, σπέρνανε, θερίζανε, αλωνίζανε. Κάποιοι απ αυτούς ήτανε και μαραγκοί, άλλοι πάλι υφαίνανε στον αργαλειό η κάνανε σχοινιά. Τα χειμωνιάτικα ρούχα τους ήτανε κανωμένα από προβιές, τα καλοκαιρινά τους από καννάβι. Ο ηγούμενος δούλευε σαν τους άλλους, δίνοντας το μάθημα της ταπεινοφροσύνης. Οι αδελφοί ζούσανε με μεγάλη σκληραγωγία, με νηστεία, μ αγρυπνία, με προσευχή. Ο,τι είχανε, το μοιράζανε στους φτωχούς, γύρω στο μοναστήρι. Η ελεημοσύνη ήτανε μία από τις πιο σπουδαίες φροντίδες τους. Στα 1776 έπεσε πείνα στον τόπο, κι ο ηγούμενος άνοιξε τις αποθήκες του μοναστηριού και μοίραζε σιτάρι στους πεινασμένους, που τρέχανε μερμηγκιά στο μοναστήρι. Κάθε μέρα περνούσανε ως χίλιοι πεινασμένοι.

Ο Προχόρ έφταξε στο μοναστήρι στις 20 Νοεμβρίου του 1779, γεμάτος χαρά από το περπάτημα που έκανε μέσα σε κείνη την αγνή φύση. Χτύπησε την πόρτα. Τον υποδεχτήκανε με προθυμία. Ο ηγούμενος ήξερε τους γονιούς του Προχόρ, επειδή ήτανε από το Κουρκ, και χάρηκε πολύ σαν είδε το παιδί τους, και μάλιστα σαν του είπε πως ήθελε να καλογερέψη. Τότε ο Προχόρ ήτανε 19 χρονών, μεγαλόσωμος, γερός, με ζωηρά γαλανά μάτια που καθρεφτίζανε την αγνή και καθαρή ψυχή του. Είχε αφήσει να μεγαλώσουνε τα ξανθά μαλλιά του, που πέφτανε στους ώμους του, κι από τότε έμοιαζε σαν άγιος. Είχε απάνω του τη σφραγίδα που έχουνε οι λιγοστοί άνθρωποι, που γι αυτούς είπε ο άγιος Ιωάννης ο Ευαγγελιστής πως δεν γεννηθήκανε από θέλημα σάρκας, μήτε από θέλημα ανδρός, αλλά γεννηθήκανε από το Θεό.

Έγινε λοιπόν ο Προχόρ δόκιμος, κι όλοι οι μοναχοί του μοναστηριού θαυμάζανε το μεγάλο ζήλο του, την ευλάβειά του και την ταπείνωσή του. Χαρά του ήτανε να κάνη τις πιο κοπιαστικές και ταπεινωτικές δουλειές. Η προσευχή δεν έλειπε από το στόμα του, κι από μέσα του έλεγε ολοένα την καρδιακή προσευχή: «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με τον αμαρτωλόν».

Αλλά, μ όλη την αυστηρότητα που βαστούσε απάνω στο σώμα και στην ψυχή του, στη συναναστροφή του ήτανε πάντα ανοιχτόκαρδος και χαρούμενος, «εν ιλαρότητι». Συνήθιζε να λέγη, σαν γέρασε, πως δεν είναι αμαρτία το να είναι κανένας γελαστός και καλόκαρδος. «Το πιο φοβερό πράγμα για τον χριστιανό, έλεγε, είναι η απογοήτευση».

Τον βάλανε νεωκόρο, και τον χειροθετήσανε αναγνώστη. Πρώτος πήγαινε στην εκκλησιά και τελευταίος έβγαινε. Διάβαζε ακατάπαυστα το Ευαγγέλιο, όρθιος μπροστά στις εικόνες, με μεγάλη προσοχή και κατάνυξη. Έλεγε: «Το πνεύμα του ανθρώπου, που δίνει προσοχή στα θεϊκά λόγια, είναι σαν το φύλακα που ξαγρυπνά, ψηλά στον πύργο, απάνω στην Ιερουσαλήμ της καρδιάς του». Έλεγε ακόμα, σαν γέρασε, πως η υπομονή είναι μία από τις μεγαλύτερες χάρες που αποχτά ο χριστιανός, κατά το λόγο που είπε ο Κύριος «εν τη υπομονή κτήσασθε τας ψυχάς υμών». Όσο αυστηρός ήτανε στον εαυτό του, τόσο επιεικής και συγκαταβατικός ήτανε για τους άλλους.

Αλλά, από την πολλή την κακοπάθηση, αρρώστησε. Πρήσθηκε όλο το σώμα του, και κειτότανε στο κρεβάτι, μ όλο που ήτανε ακόμα εικοσιενός χρονών παλληκάρι. Τρία χρόνια υπόφερε τους πόνους της σκληρής αρρώστιας του, μα ο Θεός τον δοκίμαζε. Γι αυτό, μια μέρα που είχε μεταλάβει τα Άχραντα Μυστήρια, είδε να φανερώνεται μπροστά του η Παναγία, μαζί με τους αποστόλους Πέτρο και Ιωάννη. Η Παναγία πήγε κοντά του κ είπε στους αποστόλους: «Αυτός εδώ είναι δικός μας». Ύστερα άγγιξε με το χέρι της τον άρρωστο, και χάθηκε. Από κείνη την ώρα έγινε καλά.

Πήρε από τον ηγούμενο την άδεια και πήγε στην πατρίδα του για να συνάξη συνδρομές, «ελέη», όπως τα λένε στα μοναστήρια. Η μητέρα του είχε πεθάνει. Βρήκε μονάχα τον αδελφό του που είχε κληρονομήσει την περιουσία τους, και που του έδωσε κάμποσα χρήματα για να χτίση ο Προχόρ μια εκκλησιά, κοντά στο κελλί που πέρασε τη βαρειά αρρώστια του, και που τη γιάτρεψε η Παναγία. Και πράγματι χτίσθηκε, μαζί μ ένα σπίτι για τους αρρώστους. Στο χτίσιμο βοήθησε κι ο ίδιος ο Προχόρ με τα χέρια του.

Σαν γύρισε στο μοναστήρι, έπιασε την ίδια άσκηση, ως που εκάρη μοναχός, με το όνομα Σεραφείμ, που είναι τόνομα που έχουνε τα Αγγελικά Πνεύματα της πρώτης τάξεως, και που θα πη «πύρινα». Κατόπι χειροτονήθηκε διάκονος. Τη Μεγάλη Πέμπτη, κατά τη λειτουργία, που είχε πάρει κ εκείνος μέρος, είδε μέσα στο άγιο Βήμα τον Χριστό, τριγυρισμένον από αρχαγγέλους και αγγέλους. Ο μακάριος είχε δη και πολλά άλλα μεγάλα θαύματα.

Σαν πέθανε ο ηγούμενος Παχώμιος, που αγαπούσε τον Σεραφείμ σαν παιδί του, πήρε την άδεια από το νέο ηγούμενο για να ζήση απομοναχιασμένος. Στο δάσος μέσα είχε κάνει από ελατόξυλα μία καλύβα, μια «ίσμπα», από τον καιρό που ήτανε δόκιμος, και πήγαινε κ έκοβε ξύλα. Σ αυτή την καλύβα λοιπόν πήγε και κλείσθηκε. Εκεί μέσα προσευχότανε, χωρίς να τον ταράζη κανένας. Αργότερα έλεγε: «Αισθανόμουνα να με σπρώχνη μία υπερφυσική δύναμη, και δεν πίστευα πια πως ζούσα απάνω στη γη, τόση χαρά πλημμύριζε την καρδιά μου».

Μέσα στα δάση του Σάρωφ υπήρχανε κι άλλοι ασκητάδες, ο ένας μακριά από τον άλλον ως δυό-τρία βέρστια. Πολλοί απ αυτούς γνωρίζανε τον πάτερ Σεραφείμ, επειδή ήτανε κι αυτοί από το Κουρκ. Η δική του καλύβα βρισκότανε σ ένα χαμοβούνι με πυκνά δέντρα. Στο νου του ολοένα είχε τη ζωή του Χριστού, μέρα-νύχτα συλλογιζότανε τα διάφορα ιστορικά του Κυρίου, με θεϊκόν έρωτα. Κι επειδή βρισκότανε μακριά από την Παλαιστίνη, για να θαρρή πως ζει εκεί που έζησε σαν άνθρωπος ο Χριστός, έδωσε διάφορα ονόματα από το Ευαγγέλιο στα μέρη που έκανε την προσευχή του. Ένα μέρος το ονόμασε «Ναζαρέτ», κ εκεί έψελνε τους Χαιρετισμούς, ένα άλλο, που είχε μία σπηλιά, το είπε «Βηθλεέμ», και κει μέσα προσκυνούσε τον Χριστό στη φάτνη, ανέβαινε σε ένα ψήλωμα και διάβαζε την «επί του Όρους Ομιλία». Μέσα σ ένα λαγκάδι πήγαινε και διάβαζε το κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο με τα τελευταία λόγια του Χριστού. Το βασίλειό του είχε και το «Θαβώρ», τον «Γολγοθά» και τη «Γεθσημανή». Το Ευαγγέλιο το είχε πάντα μαζί του μέσα στο ταγάρι του. «Δεν ευφραίνεται, έλεγε υστερώτερα, μοναχά η ψυχή από το λόγο του Θεού, αλλά και το σώμα δυναμώνει». Τις ώρες που δεν προσευχότανε, έκοβε ξύλα η έσκαβε στο περιβολάκι του. Τις Κυριακές και τις γιορτές πήγαινε στην εκκλησιά του μοναστηριού και κοινωνούσε. Τις περισσότερες φορές τον παρακαλούσανε οι μοναχοί να μη φύγη αμέσως, για να ακούσουνε τα αγιασμένα λόγια του. Γυρίζοντας πίσω στην κέλλα του, έπαιρνε παξιμάδι για όλη τη βδομάδα. Μα πάντα του περίσσευε. Τόδινε στα άγρια ζώα που ήτανε οι συντρόφοι του, λύκοι, αρκούδες, τσακάλια, αλεπούδες, σαύρες, φίδια κι άλλα, καθώς και στ αγαπημένα του τα πουλιά.

Ωστόσο, κ έναν τέτοιον Άγιο δεν τον άφηνε ο διάβολος απείραχτον. Τις μεγάλες χειμωνιάτικες παγωμένες νύχτες, που φυσομανούσε ο αγέρας στα δέντρα, ένοιωθε να σφίγγεται το στήθος του από το φόβο. Τον έπιανε η φοβερή κατάσταση που τη

λένε οι ασκητάδες «ακηδία», δηλαδή παράλυση πνευματική κι απελπισία. Ένοιωθε πως τον πολεμούσε «ο δαίμων της ερήμου», κ έκραζε στον Κύριο να τον γλυτώση. Διάβαζε ταχτικά το Μεσονυκτικό, τον Όρθρο, τις Ώρες, τον Εσπερινό, όπως παραγγέλνει η μοναχική πολιτεία. Για να νικήση το φόβο, πήγαινε τις νύχτες και στεκότανε όρθιος απάνω σ ένα βράχο, βαθειά μέσα στο πυκνό και κατασκότεινο δάσος, λέγοντας ολοένα: «Ο Θεός, ιλάσθητι μοι τω αμαρτωλώ». Χίλια μερόνυχτα προσευχότανε για να τον βοηθήση ο Θεός να νικήση το σατανά. Τρία χρόνια ολόκληρα. Και τότε κατατροπώθηκε ο πονηρός, κ ειρήνεψε η ψυχή του Αγίου. Τρία χρόνια δεν επήγε στο μοναστήρι, κ οι μοναχοί απορούσανε τι έτρωγε. Φαίνεται πως θρεφότανε μ ένα χορτάρι που φύτρωνε στο δάσος, επειδή, ύστερα από χρόνια, το έδειξε σε μία από τις γερόντισσες ενός μοναστηριού που βρισκότανε κοντά στο χωριό Ντιβεέβο, και που τον είχανε στα γερατειά του πνευματικόν πατέρα. Αυτό το χορτάρι τότρωγε χλωρό το καλοκαίρι, και το διατηρούσε ξερό για το χειμώνα.

Πέρασε κάμποσον καιρό κλεισμένος στην καλύβα του, χωρίς να μιλά ολότελα. Δεν πήγαινε καθόλου στο μοναστήρι. Αν τύχαινε να συναπαντήση κανέναν άνθρωπο στο δάσος, έσκυβε το κεφάλι του ίσαμε τη γη και περίμενε να περάση για ν ανασηκωθή. Το φαγητό που του πηγαίνανε από το μοναστήρι, και που το βάζανε στο κατώφλι του, τις περισσότερες φορές το βρίσκανε άγγιχτο. Επειδή ανησυχούσανε στη μονή, ο ηγούμενος πάτερ Νήφων τον κάλεσε να γυρίση στο μοναστήρι. Ο άγιος υπάκουσε. Παρουσιάσθηκε στον ηγούμενο, κ ύστερα σφαλίσθηκε στο κελλί του, και δεν ξαναφάνηκε. Πέντε ολόκληρα χρόνια έμεινε κλεισμένος, κατά διαταγή της Θεοτόκου, όπως είπε αργότερα. Και πάλι η Παναγία του παρουσιάσθηκε και του είπε να πάψη το κλείσιμό του.

Αν και πρωτύτερα πηγαίνανε στο μοναστήρι πολλοί άντρες και γυναίκες από τα γύρω χωριά, σαν μαθεύτηκε πως ο Άγιος άνοιξε την πόρτα του κελλιού του, πληθύνανε οι προσκυνητές, που τρέχανε για να πάρουνε την ευλογία του «στάρετς». «Στάρετς» στα ρωσικά θα πη «γέροντας», «πνευματικός», «ξομολόγος». Ο ρωσικός λαός είχε πολύν σεβασμό στους «στάρετς», όπως ο δικός μας στους «πνευματικούς». Ο άγιος Σεραφείμ καταλάβαινε τι είχε μέσα κάθε καρδιά που τον πλησίαζε, γιατί είχε λάβει τη χάρη να εισχωρή στα βάθη της ψυχής. Οι άνθρωποι που ξομολογιόντανε, θαυμάζανε πως ήξερε τα μυστικά της ζωής τους, πριν να του τα πούνε. Σ όλους ευχότανε να αποχτήσουν την ειρήνη της καρδιάς. Ο Άγιος είχε και προφητικό χάρισμα. Σε όσους τον ρωτούσαν πως μπορούσε να γνωρίζη τι είχε κάνει ο κάθε άνθρωπος, έλεγε: «Τέκνον μου, δεν λέγω

σ όποιον έρχεται σε μένα τίποτ άλλο παρά ο,τι με προστάζει ο Θεός». Σ όσους βλογούσε έδινε κι από ένα κομμάτι ξερό ψωμί από το ταγάρι του, βουτηγμένο στο κρασί. Συχνά τους άλειφε με λάδι από το καντήλι της Παναγίας.

Μια μέρα του πήγανε έναν άρρωστο, ένα νέο παλληκάρι που το λέγανε Μιχάλη Μαντούρωφ. Υπόφερνε από δυνατούς πόνους στα πόδια και στεκότανε όρθιος με δυσκολία. Μόλις είδε τον Άγιο, έπεσε στα πόδια του και τον παρακαλούσε να τον γιατρέψη. Ο Άγιος τον ρώτησε: «Πιστεύεις στο Θεό;» και τον κοίταξε με διαπεραστική ματιά. «Πιστεύω», αποκρίθηκε ο άρρωστος. Τότε ο στάρετς του είπε να βγάλη τις μπότες του, άλειψε τα πόδια του με το λάδι του καντηλιού και τούδωσε ένα-δυό κομματάκια ξερό ψωμί. Ύστερά του είπε: «Περπάτηξε στο όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος». Κι ο άρρωστος περπάτηξε, φχαριστώντας τον Άγιο. Κ εκείνος του είπε: «Δεν σε θεράπευσα εγώ, τέκνον μου. Μοναχά ο Θεός μπορεί να κάνη θαύματα. Αυτόν να ευχαριστήσης».

Ο Μαντούρωφ δεν ήξερε με τι τρόπο να δείξη την ευγνωμοσύνη του. Μοίρασε τα υπάρχοντά του στους φτωχούς, ελευθέρωσε τους σκλάβους του, κι αφιέρωσε ένα μεγάλο μέρος από τα κτήματά του στα μοναστήρια του Ντιβεέβο.

Ύστερ από τον Μαντούρωφ, θεράπευσε ο Άγιος κι άλλους, παράλυτους, κωφάλαλους, δαιμονιζόμενους, τυφλούς, και μ άλλες αρρώστιες. Γύρω η περιφέρεια ήτανε ανάστατη. Ο Άγιος έγινε το καταφύγιο κ η παρηγοριά των δυστυχισμένων.

Προφήτεψε για τις συμφορές που θα περνούσε ο λαός του, όπως κάνανε οι Προφήτες για τους Εβραίους. Η Ρωσία σπαραζότανε στον καιρό του από πολιτικές και θρησκευτικές ταραχές. Έλεγε: «Ο λαός μας μάκρυνε από τους δρόμους της σωτηρίας, και τραβά κάθε μέρα την οργή του Θεού». Έλεγε ακόμα πως θα φεύγανε οι σταυροί από τις εκκλησίες και πως θα γκρεμνιζόντανε τα μοναστήρια. «Θα έρθη μία θλίψη, έλεγε, που δεν παρουσιάσθηκε τέτοια όμοια από καταβολής του κόσμου. Κ οι ίδιοι οι άγγελοι δεν θα προφταίνουνε να μαζεύουν τις ψυχές από τη γη». Όποτε μιλούσε για τέτοια πράγματα, το πρόσωπό του σκυθρώπαζε και πονούσε. Η παρηγορία του ήτανε η προσευχή. Μέσα στο κελλί του δεν είχε μήτε κρεβάτι, μήτε τζάκι, με κείνο το κρύο της Σιβηρίας. Είχε μοναχά ένα καντήλι μπροστά στην

εικόνα της Παναγίας. Κάθε βδομάδα διάβαζε με τη σειρά από τα Τέσσερα Ευαγγέλια, τη Δευτέρα από το κατά Ματθαίον, την Τρίτη από το κατά Μάρκον, την Τετάρτη από το κατά Λουκάν, την Πέμπτη από το κατά Ιωάννην, την Παρασκευή την ακολουθία της Σταυροπροσκυνήσεως, το Σάββατο την ακολουθία των Αγίων Πάντων, και την Κυριακή μεταλάβαινε τη Θεία Κοινωνία.

Αδιάκοπα παρακαλούσε για όλον τον κόσμο. Από την πολλή την προσευχή κι από τα δάκρυά του θύμωνε ο διάβολος και τον χτυπούσε στο σώμα. Ο Άγιος έλεγε πως εκείνα τα χτυπήματα καίγανε σαν το πυρωμένο σίδερο.

Πολλοί είδανε τον άγιο Σεραφείμ να στέκεται στον αγέρα, απάνω από τη γη. Συχνά σκόρπιζε την κακοκαιριά, πρόβλεπε την πείνα κ ειδοποιούσε τους χωριάτες να κάνουνε τις προμήθειές τους, έδιωχνε τις επιδημίες και πρόλεγε τους πολέμους, όπως έγινε με τον Κριμαϊκό πόλεμο, καθώς και μ άλλα σπουδαία γεγονότα.

Όλη η Ρωσία τον είχε για πατέρα και για προστάτη της, από τ αρχοντικά ως την πιο φτωχή ίσμπα. Πολλές φορές οι προσκυνητές φτάνανε τις δυό χιλιάδες σε μια μέρα απ όλα τα μέρη της Ρωσίας, και γεμίζανε το δρόμο του Αρζαμάς που πήγαινε στο μοναστήρι. Άλλοι με αμάξια, άλλοι με καζάκες (έλκηθρα), κι άλλοι με τα πόδια. Πολλοί περπατούσανε ολόκληρες βδομάδες.

Τα χαράγματα χτυπούσανε οι καμπάνες για τον όρθρο, άνοιγε η μεγάλη οξώπορτα, κ οι προσκυνητές μπαίνανε μέσα στην αυλή, σαν αληθινή θάλασσα. Ο Άγιος έβγαινε σε λίγο ντυμένος με άσπρο ράσο, και το πρόσωπό του έλαμπε από το φως του ουρανού.

Εκείνον τον καιρό σε κάθε μεριά της Ρωσίας έβλεπε κανένας στρατεύματα σε κίνηση, κι ο μεγάλος δρόμος βρισκότανε κοντά στο Σάρωφ. Πλήθος στρατιώτες με τους αξιωματικούς τους πηγαίνανε να πάρουνε την ευλογία του Αγίου, για να τους προστατεύη στις εκστρατείες της Τουρκίας, της Πολωνίας και του Ναπολέοντα. Το κήρυγμά του ήτανε πολύ απλό: «Δίνε να φάγη ο πεινασμένος. Δίνε να πιή ο διψασμένος. Να είσαι δίκαιος. Να έχης ειρηνική κι αγαθή ψυχή».

Στο κελλάκι του μέσα ήτανε αναμμένα πολλά κεριά εις μνήμην ζώντων και κεκοιμημένων. Το καντηλάκι έφεγγε πάντα ακοίμητο μπροστά στην εικόνα της Παναγίας. Ένα σκαμνί κ ένας μικρός πάγκος ήτανε για τους προσκυνητές. Ένα άλλο σκαμνάκι ήτανε το κάθισμά του και το τραπέζι του. Χάμω ήτανε απλωμένο ένα σακκί σε μίαν άκρη, το στρώμα του. Είχε και μία νεκρόκασα στο διάδρομο, που την έσκαψε ο ίδιος σ ένα δέντρο, για τον ενταφιασμό του, και κει μέσα κοιμότανε καμμιά φορά.

Αγαπούσε υπερβολικά τα παιδάκια, που παίζανε μαζί του, σαν νάτανε κ εκείνος μικρό παιδί. Τ αγκάλιαζε, τάσφιγγε στο στήθος του λέγοντας συγκινημένος: «Μικροί θησαυροί μου!». Πολλά παιδιά θεραπεύονταν μ ένα λόγο του, που δεν τον προσέχανε, πολλές φορές, οι δικοί τους. Ανάμεσα στο πλήθος, ας πούμε, έβλεπε ένα άρρωστο παιδάκι, που το φέρανε οι γονιοί του, πετσί και κόκκαλο. Η ματιά του Αγίου έπεφτε απάνω του, το έπαιρνε στην αγκαλιά του, το φιλούσε κ έλεγε στους γονιούς του: «Η χάρη του Θεού θα το κάνη καλά», κ ύστερα γύριζε προς τους άλλους αρρώστους. Σε λίγο μαθευότανε πως εκείνο το παιδάκι είχε γίνει καλά.

Σαν γύρισε ο πάτερ Σεραφείμ στο μοναστήρι, τρέξανε οι καλογρηές από το Ντιβεέβο και τον παρακαλέσανε να τους πάρη κάτω από την καθοδήγησή του. Ο Άγιος ωργάνωσε καλύτερα το μοναστήρι τους, του έδωσε έναν καινούριον κανονισμό, και κυβερνούσε τις μοναχές σύμφωνα με τις διαταγές και τις υποδείξεις που έπαιρνε από την Παναγία. Η εκκλησιά του μοναστηριού ήτανε της Μεταμορφώσεως. Επειδή γύρω στο Ντιβεέβο είχε μεταλλεία που βγάζανε σίδερο, μαζευόντανε εκεί κάθε καρυδιάς καρύδι, μαχαιροβγάλτες, μπεκρήδες και κάθε παραλυσία. Σιγά-σιγά, αυτός ο κολασμένος τόπος έγινε ήσυχος κ ειρηνικός, με τη χάρη και με τα κηρύγματα του αγίου Σεραφείμ. «Η Μεταμόρφωσις, έλεγε, μεταμόρφωσε αυτόν τον τόπο».

Η αδελφή του Μιχάλη Μαντούρωφ, Ελένη, είχε γίνει μοναχή. Είχε μαζί της και μία μικρή υπηρέτρια που δεν ήθελε να αποχωρισθή την κυρά της. Μα το κορίτσι αρρώστησε από φθίση. Η Ελένη τόβαλε στο κρεβάτι της και το περιποιότανε νύχτα μέρα. Ωστόσο, δεν έζησε πολύ, κι ο θάνατός του πίκρανε πολύ την Ελένη, που ένοιωθε πως θα πέθαινε κι αυτή γλήγορα. Η μονάχη επιθυμία της ήτανε να μην

πεθάνη πριν από τον πάτερ Σεραφείμ. Ο αδελφός της, που ήτανε διαχειριστής του μοναστηριού, έλειπε από το μοναστήρι, και μάθανε πως ήτανε και κείνος άρρωστος, κ η Ελένη έγινε χειρότερα. Είπε στο γέροντα πως ήθελε να πεθάνη, αντί τον αδελφό της. Μα σε λίγο ταράχθηκε και φώναξε: «Πάτερ, φοβούμαι το θάνατο!». Ο άγιος της είπε: «Τι έχουμε, τέκνον μου, να φοβηθούμε από το θάνατο; Για μας ο θάνατος είναι μία αιώνια χαρά». Τη ράντισε με αγιασμό και την πήγε ως την πόρτα του κελλιού της. Ξάπλωσε στο κρεβάτι της και δεν ξανασηκώθηκε πια. Ο θάνατός της στάθηκε αγιασμένος. Κοινώνησε τα Άχραντα Μυστήρια, αποχαιρέτησε τις αδελφές, ζητώντας τες συγχώρηση, και τις παρακάλεσε να την ντύσουν για την κηδεία της. Πριν να παραδώση το πνεύμα της, είπε πως έβλεπε τον Χριστό μέσα σε πύρινη λάμψη. Οι μοναχές πιάσανε να κλαίνε γύρω στο σκήνωμα, και πήγανε κλαίγοντας κ είπανε στο στάρετς πως η Ελένη κοιμήθηκε. Κ εκείνος τις είπε: «Ανόητα παιδιά μου, δεν καταλαβαίνετε τίποτα! Λοιπόν δεν είδατε την ψυχή της που πέταξε σαν περιστέρι στους ουρανούς;»

Με τον ίδιο εξαίσιο τρόπο κοιμήθηκε κ η Μαρία Μιλιούκωφ, μια άγια μοναχή δεκαεννιά χρονών. Ο ίδιος ο Άγιος έσκαψε την κάσα της μέσα σ ένα δέντρο δρυ, κι έδωσε το σάλι του για να τυλίξουνε το σώμα της. Οι μοναχές ξεμπλέξανε τα ωραία ξανθά μαλλιά της, που τα έκρυβε η Μαρία μέσα στο καλογερικό της σκέπασμα, και στα σταυρωμένα χέρια της ακουμπήσανε τη Σύνοψη του πάτερ Σεραφείμ.

Η Μαρία είχε μία μικρή ανηψιά, που τη δίδασκε η Ελένη Μαντούρωφ για να ακολουθήση τη μοναχική πολιτεία. Ο Άγιος έλεγε: «Είναι ένας ένσαρκος άγγελος. Ωστόσο δεν θα γίνη μοναχή, αλλά θα γίνη σύζυγος του Νικόλα Μοτοβίλωφ». Όπως κ έγινε. Ο Μοτοβίλωφ ήτανε ένα αρχοντόπαιδο. Ο πατέρας του είχε μεγάλα κτήματα. Τον καιρό που ήτανε μικρός, πήγαινε κ έπαιζε με τον Άγιο στο κελλί του. Είχε πολύ γερό μυαλό, και συχνά έβαζε σε αμηχανία τους δασκάλους του με τις ερωτήσεις του. Σαν έγινε παλληκάρι, αγάπησε ένα κορίτσι, που ο πατέρας του είχε κι αυτός μεγάλα κτήματα, που συνορεύανε με του Μοτοβίλωφ. Αλλά ο Νικόλας έπαθε άξαφνα μια παράλυση, και κόντεψε να πεθάνη από τον καημό του. Μα ο Άγιος τον γιάτρεψε. Του είπε, μάλιστα, πως δεν θα πάρη εκείνη που αγαπούσε, αλλά τη μικρή Ελένη Μιλιούκωφ, που είπαμε, όπως και την πήρε. Από τότε πήγαινε ταχτικά στο μοναστήρι, και μιλούσε με το στάρετς. Έγραψε μάλιστα και μία θαυμαστή συνομιλία που είχε με τον Άγιο, και το χαρτί το βρήκε, ύστερ από 70 χρόνια, μετά το θάνατό του, η χήρα του Ελένη, μέσα στην αποθήκη της μονής, και το εμπιστεύθηκε σε ένα γνωστό της συγγραφέα, που δημοσίεψε αυτές τις

σημειώσεις στην «Εφημερίδα της Μόσχας», στα 1903. Αυτή την αποκαλυπτική έκθεση θα τη βάλουμε παρακάτω.

Ο πάτερ Σεραφείμ συνήθιζε να πηγαίνη στο ερημητήρι του ύστερα από τον εσπερινό της Κυριακής. Συχνά καθότανε εκεί πολλές μέρες. Επειδή υπόφερνε από τα πόδια του και κουραζότανε, καθότανε κοντά σε μια πηγή για να ξεκουραστή. Μια μέρα, εκεί που περνούσε κοντά από το νερό, παρουσιάσθηκε μπροστά του η Παναγία, και άπλωσε το χέρι της κατά το μέρος που ανάβρυζε άλλη φορά το νερό. Μονομιάς πετάχθηκε από το χώμα ένα συντριβάνι κατακάθαρο νερό, κ η Θεοτόκος είπε στον Άγιο πως εκείνο το νερό θα θεράπευε πολλούς.

Έχουμε πη παραπάνω πως ο Νικόλας Μοτοβίλωφ είχε γράψει κάποιες σημειώσεις από μία συνομιλία του με τον άγιο Σεραφείμ, που βρεθήκανε ύστερ από εβδομήντα χρόνια. Αυτή η συνομιλία έγινε κατά το τέλος του Νοέμβρη του 1831, και το χειρόγραφο βρέθηκε στα 1901. Ιδού τι γράφει ο Μοτοβίλωφ:

«Ήτανε μία συννεφιασμένη μέρα. Χιόνι πολύ είχε σκεπάσει τη γη, και πέφτανε πυκνές οι άσπρες μπαμπακούρες. Ο πάτερ Σεραφείμ μ έβαλε να καθίσω δίπλα του, απάνω σ ένα κομμένο δέντρο, σ ένα ξέφωτο μέσα στο δάσος. Ύστερά μου είπε: «Ο Θεός μου φανέρωσε πως στα παιδικά χρόνια σου ήθελες να μάθης ποιός είναι ο σκοπός της χριστιανικής ζωής. Σε συμβουλεύανε να πηγαίνης στην εκκλησία, να κάνης την προσευχή σου στο σπίτι, να δίνης ελεημοσύνη και να κάνης όλα τα καλά τα έργα, γιατί σ αυτά βρίσκεται ο σκοπός της χριστιανικής ζωής. Μα δεν σε ικανοποιούσανε αυτά μοναχά. Λοιπόν σου λέγω πως η προσευχή, η νηστεία, οι αγρυπνίες και κάθε άλλο χριστιανικό έργο είναι πολύ καλά. Αλλά ο σκοπός της ζωής μας δεν είναι να κάνουμε μοναχά αυτά τα έργα, επειδή αυτά είναι τα μέσα που χρειάζονται για να φθάσουμε στο σκοπό της χριστιανικής ζωής. Ο αληθινός προορισμός του χριστιανού είναι να αποκτήσουμε το Άγιον Πνεύμα. Γνώριζε πως κανένα καλό έργο δεν φέρνει τους καρπούς του Αγίου Πνεύματος, αν δεν γίνεται για την αγάπη του Χριστού. Σκοπός της ζωής μας είναι μοναχά η απόκτηση της χάριτος του Αγίου Πνεύματος». Εγώ τότε τον ρώτησα: «Τι εννοείς, πάτερ, λέγοντας απόκτηση; Δεν καταλαβαίνω καθαρά». Ο Άγιος μου είπε: «Αποκτώ είναι το ίδιο με το κερδίζω. Ξέρεις τι θα πη κερδίζω χρήματα. Αποκτώ το Άγιον Πνεύμα είναι το ίδιο πράγμα. Στη ζωή, οι συνηθισμένοι άνθρωποι έχουνε για σκοπό να κερδίσουνε χρήματα, και κείνοι που στέκουνται πιο ψηλά στην κοινωνία, θέλουνε

να κερδίσουνε τιμές και δόξα. Το να αποκτήση κανένας τη χάρη του Αγίου Πνεύματος είναι σαν να κερδίζη ένα αιώνιο απόκτημα, την αιώνια ζωή, ένα θησαυρό που δεν καταστρέφεται κι ούτε χάνεται ποτέ. Κάθε καλό έργο, που κάνουμε για την αγάπη του Χριστού, μας δίνει τη χάρη του Αγίου Πνεύματος. Αλλά περισσότερο απ όλα μας δίνει αυτή τη χάρη η προσευχή, γιατί ο καθένας μπορεί να προσευχηθή, πλούσιος η φτωχός, άρχοντας η χωριάτης, δυνατός η αδύνατος, γερός η άρρωστος, ενάρετος η αμαρτωλός. Λοιπόν ας συνάξουμε το θησαυρό της θεϊκής ευσπλαχνίας. Ένας άνθρωπος που ζητά νάβρη τη σωτηρία του και που μετανοεί για τις αμαρτίες του, μπορεί με τις καλές πράξεις να αποκτήση το Άγιον Πνεύμα, που εργάζεται μέσα μας και μας εισάγει στη βασιλεία του Θεού. Μ όλα τα πεσίματά μας, μ όλο το σκοτάδι που περιζώνει την ψυχή μας, η χάρη του Αγίου Πνεύματος, που μας δόθηκε με το βάπτισμα, δεν παύει να λάμπη μέσα στην καρδιά μας με το φως της μετανοίας. Αυτό το φως του Χριστού σβήνει όλα τα σημάδια που αφήσανε τα παλιά αμαρτήματά μας και μας ντύνει μ ένα μανδύα άφθαρτον που είναι καμωμένος από τη χάρη». Του λέγω: «Πάτερ μου, μου μιλάς για τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, αλλά πως μπορώ να τη δω; Τα καλά τα έργα τα βλέπουμε, μα το Άγιον Πνεύμα πως μπορεί να το δη κανένας; Πως μπορώ να γνωρίσω αν βρίσκεται η δεν βρίσκεται μέσα μου;» Ο Άγιος μου αποκρίθηκε: «Όταν κατεβαίνη το Άγιον Πνεύμα επάνω στον άνθρωπο και εισχωρεί μέσα του, η ψυχή του ανθρώπου γεμίζει από μία χαρά ανέκφραστη, γιατί το Άγιον Πνεύμα μεταμορφώνει σε χαρά ο,τι αγγίξει. Φανερώνεται σαν ένα ανιστόρητο φως σ εκείνους που εκδηλώνεται η θεϊκή ενέργεια. Οι άγιοι Απόστολοι γνωρίσανε με τις αισθήσεις τους την παρουσία του Αγίου Πνεύματος». Τότε τον ρώτησα: «Πως θα μπορέσω να το δω κ εγώ με τα μάτια μου;» Απάνω σ αυτά, ο πάτερ Σεραφείμ έβαλε τα χέρια του στους ώμους μου και μου είπε: «Τέκνον μου, βρισκόμαστε κ οι δυό μας μέσα στο Άγιον Πνεύμα... Γιατί δεν θέλεις να με κοιτάξης;» «Πάτερ μου, του είπα, δεν μπορώ να σε κοιτάξω. Τα μάτια σου βγάζουνε αστραπές. Το πρόσωπό σου έχει γίνει πιο αστραφτερό από τον ήλιο, και τα μάτια μου θαμπώσανε από το φως». «Μη φοβάσαι, τέκνο του Θεού, είπε ο γέροντας. Κ εσύ είσαι ολόφωτος όπως ειμ εγώ. Γιατί βρίσκεσαι μέσα στο Άγιον Πνεύμα. Αλλιώς δεν θα μπορούσες να με δης με την όψη που με βλέπεις». Έσκυψε απάνω μου και μου είπε σιγανά στο αυτί: «Ευχαρίστησε τον Ύψιστο για την άπειρη καλοσύνη του. Προσευχήθηκα μυστικά στον Κύριο και είπα μέσα μου: Κύριε, αξίωσε τον να ιδή καθαρά με τα σωματικά μάτια του την επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματός Σου, που τη φανερώνεις στους δούλους σου όποτε καταδέχεσαι να παρουσιασθής μέσα στο μεγαλοπρεπές φως της δόξης Σου. Κι όπως βλέπεις, ο Κύριος αμέσως δέχθηκε την προσευχή του τιποτένιου Σεραφείμ. Πόση ευγνωμοσύνη πρέπει να χρωστούμε στο Θεό για τούτο το ανείπωτο δώρο που μας έδωσε! Μήτε οι Πατέρες της ερήμου δεν αξιώνονταν πάντα να δούνε τέτοια φανερώματα της αγαθότητός Του. Λοιπόν, τέκνον μου,

κοίταξέ με ελεύθερα. Μη φοβάσαι, ο Κύριος είναι μαζί μας».

Τότε πήρα θάρρος από τα λόγια του και τον κοίταξα. Μα μ έπιασε τρόμος! Να φαντασθής μέσα στη σφαίρα του ήλιου το καταμεσήμερο, που λαμποκοπά μ όλη τη δύναμή του, το πρόσωπο ενός ανθρώπου. Βλέπεις να σου μιλά, να σαλεύουνε τα χείλια του, βλέπεις την έκφραση των ματιών του που αλλάζει, ακούς τη φωνή του, νοιώθεις τα χέρια του που σε κρατούνε από τους ώμους, μα δεν βλέπεις μήτε αυτά τα χέρια, μήτε το σώμα του συνομιλητή σου, αλλά μοναχά μια δυνατή φεγγοβολή που σε τυφλώνει και που απλώνει ολόγυρα, φωτίζοντας με τη λάμψη της το χώμα και τις άσπρες μπαμπακούρες που πέφτουνε ακατάπαυστα από τον ουρανό.

Ο Άγιος με ρώτησε: «Τι αισθάνεσαι;» «Ειρήνη και ηρεμία, που δεν μπορώ να την εκφράσω», είπα. «Τι άλλο καταλαβαίνεις, τέκνον μου;» «Μια ανείπωτη χαρά πλημμυρίζει την καρδιά μου». «Αυτή η χαρά που αισθάνεσαι, τέκνον μου, δεν είναι τίποτα μπροστά σε κείνη τη χαρά που γράφει ο άγιος Απόστολος Παύλος• α οφθαλμός ουκ είδε και ους ουκ ήκουσε και επί καρδίαν ανθρώπου ουκ ανέβη, α ητοίμασεν ο Θεός τοις αγαπώσιν αυτόν (Α΄ Κορ. β΄ 9). Εμείς πήραμε έναν αρραβώνα μοναχά απ αυτή τη χαρά, αλλά τι θα είναι άραγε ολόκληρη εκείνη η χαρά; Τι αισθάνεσαι ακόμα, τέκνο του Θεού;» «Μια ανέκφραστη ζεστασιά». «Μα πως, τέκνον μου; Βρισκόμαστε μέσα στο δάσος, είναι χειμώνας, και πατάμε απάνω στο χιόνι. Ποιά λοιπόν είναι αυτή η ζεστασιά που νοιώθεις;» «Είναι σαν ένα ζεστό λουτρό. Ακόμα αισθάνομαι μία ευωδία, που τη νοιώθω για πρώτη φορά». Ο Άγιος είπε: «Το γνωρίζω, το γνωρίζω, αυτό ίσια-ίσια ήθελα να μου πης. Αυτή η ευωδία είναι η ευωδία του Αγίου Πνεύματος. Κι αυτή η ζεστασιά, που μου λες, δεν είναι γύρω μας, αλλά μέσα μας. Αυτή ζέσταινε τους ασκητάδες και δεν φοβόντανε το χειμωνιάτικο κρύο, γιατί η χάρις ήτανε το ρούχο που τους προστάτευε. Η βασιλεία του Θεού είναι μέσα μας. Αυτό φαίνεται από την κατάσταση που βρισκόμαστε τώρα. Να, αυτό είναι να βρίσκεται κανένας μέσα στην ενέργεια του Αγίου Πνεύματος. Θα θυμάσαι τούτη τη χάρη που αξιώθηκες; Ο Κύριος θα σε βοηθήση να φυλάγης αυτά τα πράγματα στην καρδιά σου, γιατί δεν δόθηκε μοναχά σε σένα να τα γνωρίσης, αλλά, από σένα, σ ολόκληρον τον κόσμο. Πήγαινε λοιπόν στην ευχή του Χριστού και της Παναγίας».

Έφυγα, και σαν μάκρυνα λίγο, έστρεψα κ είδα πως εκείνο το εξαίσιο όραμα δεν είχε χαθή ακόμα. Ο γέροντας καθότανε όπως ήτανε στην αρχή, και το ανέκφραστο

φως, που είχα δη με τα μάτια μου, τον έκανε να φεγγοβολά ολόκληρος».

Ο άγιος Σεραφείμ, μ όλο το σεβασμό και τη μεγάλη αγάπη που είχε ο λαός γι αυτόν, ωστόσο είχε πιή και πολλές πίκρες. Όχι μοναχά κάθε άγιος θα τραβήξη βάσανα, θλίψεις και διωγμούς, αλλά κι ο κάθε χριστιανός δεν μπορεί να είναι αληθινά χριστιανός, αν δεν περάση από κάποιο μαρτύριο, αν δεν ακούση βρισιές και συκοφαντίες, αν δεν πάθη εξευτελισμούς και περιπαίγματα, κατά το λόγο που είπε ο Χριστός στους μαθητάδες του: «Ει εμέ εδίωξαν, και υμάς διώξουσιν». Οι πονηροί και σαρκικοί άνθρωποι δεν τον χωνεύανε, γιατί ο κόσμος τον αγαπούσε και τον θαύμαζε. Τον κατηγορούσανε κι από μέσα από το μοναστήρι του Σάρωφ. Ακόμα κ οι μοναχές στο Ντιβεέβο είχανε χωριστεί σε δυό κόμματα, και κομματάρχης στο ένα, που μισούσε τον Άγιο, ήτανε ένας νεαρός δόκιμος, ένα πνευματικό τέκνο του, που έκανε ψεύτικα πως αγαπούσε το γέροντά του, ενώ έσκαβε το λάκκο του.

Κατά τα 1831, δυό μέρες πριν από του Ευαγγελισμού, ο Άγιος είχε πληροφορία άνωθεν πως θα του φανερωνότανε η Παναγία τη νύχτα της γιορτής της. Εκείνη τη νύχτα πιάσανε την προσευχή ο Άγιος μαζί με μια ευσεβέστατη μοναχή Ευπραξία. Άξαφνα, εκεί που προσευχότανε, άκουσε η Ευπραξία μια βουή και ψαλμωδίες που ερχόντανε από ψηλά. Ύστερα είδε ένα θαμπωτικό φως κ ένοιωσε στον αγέρα μία γλυκειά ευωδία. Ανατρίχιασε σαν είδε τον Άγιο ν απλώνη τα χέρια του και να φωνάζη «Θεομήτωρ Πανάχραντε!». Η μοναχή είδε δυό Αγγέλους που προπορευόντανε από την Παναγία, κι από πίσω της ακολουθούσανε ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος, ο απόστολος Ιωάννης και δώδεκα παρθενομάρτυρες. Το κελλί άστραφτε από ένα φως ουράνιο, κι οι τοίχοι είχανε χαθή. Το φως έγινε τόσο δυνατό που ξεπερνούσε τη λάμψη του ήλιου. Η Ευπραξία τυφλώθηκε από τη φωτοχυσία, κ έπεσε χάμω σαν κεραυνόπληκτη. Της φάνηκε σαν νάκουγε από μακριά την Παναγία να μιλά με τον Άγιο, χωρίς να καταλαβαίνη τι λέγανε. Μοναχά ξεχώρισε τα τελευταία λόγια που είπε η Παναγία στον άγιο Σεραφείμ: «Σύντομα, τέκνον μου, θα είσαι μαζί μας». Ύστερα η Θεοτόκος σήκωσε απάνω την Ευπραξία και της έδειξε τις άγιες μάρτυρες που ήτανε μαζί της και που μαρτυρήσανε για την αγάπη του Υιού της, λέγοντάς της: «Μαρτύριο δεν είναι μοναχά η θυσία του σώματος, αλλά κι ο πόνος που υποφέρει η ψυχή για την αγάπη του Κυρίου». Τέσσαρες ώρες βάσταξε αυτή η όραση. Ο Άγιος είπε στην Ευπραξία πως ήτανε η δωδέκατη φορά που είδε την Παναγία.

Εκείνον τον καιρό ο άγιος Σεραφείμ ήτανε εβδομήντα τριών χρονών. Συχνά έλεγε μοναχός του: «Το σώμα μου είναι πια νεκρό, μα η ψυχή μου είναι σαν να γεννήθηκα τώρα». Προαισθανότανε το τέλος της ζωής του σε τούτον τον κόσμο. Προσκάλεσε τον πνευματικό του μοναστηριού του Ντιβεέβο πάτερ Βασίλειο, και του παράδωσε τα επιμάνικά του και την κυβέρνηση του μοναστηριού.

Ετοιμάσθηκε για την αποδημία του. Είπε να τον βάλουνε στη νεκρόκασα που είχε ετοιμασμένη και να θέσουνε στο στήθος του την εικόνα του αγίου Σεργίου που βλέπει να φανερώνεται η Παναγία. Έβαλε και μία πέτρα για σημάδι στο μέρος που ήθελε να τον θάψουνε, κοντά στην εκκλησία της Μεταστάσεως της Θεοτόκου. Την πρωτοχρονιά του 1833, που έτυχε Κυριακή, πήγε στο παρεκκλήσι του νοσοκομείου, ανασπάσθηκε όλες τις εικόνες, κοινώνησε τα Άχραντα Μυστήρια, κι αποχαιρέτησε όλους τους πατέρες που βρισκόντανε τότε στο μοναστήρι. Το βράδυ ο πάτερ Παύλος, που καθότανε στο διπλανό κελλί, τον άκουσε να ψέλνη αναστάσιμα τροπάρια. Την άλλη μέρα, κατά τις εξ το πρωί, πηγαίνοντας ο πάτερ Παύλος στην εκκλησία για τη λειτουργία, κατάλαβε μία μυρουδιά από καπνό να βγαίνη από την πόρτα του Αγίου. Χτύπησε την πόρτα, δεν επήρε απάντηση. Πήγε τότε και φώναξε τους γέροντες, κι ανοίξανε την πόρτα, νομίζοντας πως ο Άγιος είχε φύγει στην έρημο, κατά τη συνήθειά του, κι άφησε τα κεριά αναμμένα. Επειδή ήτανε ακόμα σκοτεινά, στην αρχή δεν είδανε πως ο Άγιος ήτανε μέσα. Μα σαν ανάψανε φως, τον είδανε γονατισμένον μπροστά στο εικόνισμα της Παναγίας, με τα χέρια σταυρωμένα απάνω στο στήθος του και με κλειστά τα μάτια του. Μπροστά του ήτανε ένα Ευαγγέλιο ανοιχτό, με τα φύλλα καμένα στις γωνιές. Τρέξανε να πάρουνε χιόνι για να τα σβήσουνε. Στην αρχή νομίσανε πως ο Άγιος ήτανε αποκοιμισμένος από την κούραση κι ἀπὸ την αγρυπνία, επειδή το σώμα του ήτανε ακόμα ζεστό. Αλλά, σαν θελήσανε να τον ξυπνήσουνε, είδανε πως εκείνη η αγιασμένη κι ἀγγελικὴ ψυχή είχε πετάξει από το σώμα που ήτανε φυλακωμένη, και πήγε στην αληθινή ζωή. Τότε θυμηθήκανε μία προφητεία του γέροντα, που είχε πη πως με τη φωτιά θα φανερωνότανε ο θάνατός του.

Βάλανε το σκήνωμα στη νεκρόκασα που την είχε ετοιμάσει ο ίδιος, και το πήγανε στη μεγάλη εκκλησία του μοναστηριού. Δεν πέρασε πολλή ώρα, κ ἡ εκκλησία γέμισε από προσκυνητές που φτάξανε από όλα τα μέρη, κι ὅλο φθάνανε καινούριοι. Οχτώ μέρες έμεινε το άγιο λείψανο για να μπορέσουνε να το

προσκυνήσουνε όλοι. Ένας ερημίτης είδε, τα χαράγματα της 2ας Ιανουαρίου, την ψυχή του αγίου Σεραφείμ να ανεβαίνη με λάμψη στον ουρανό, και το είπε στον υποτακτικό του.

Η Εκκλησία τον ανακήρυξε άγιο στα 1903, δηλαδή ύστερα από εβδομήντα χρόνια, στις 19 Ιουλίου. Κείνη τη μέρα χτύπησε η μεγάλη καμπάνα της μονής του Σάρωφ, που καλούσε τους πιστούς στην τελετή. Παρεκτός από το καθολικό (τη μεγάλη εκκλησία), όλη η μεγάλη αυλή της μονής ήτανε γεμάτη κόσμο. Ήτανε βράδυ, κι όλοι βαστούσανε αναμμένα κεριά, σαν να καιγόντανε εκείνες οι ψυχές από την αγάπη του αγίου Σεραφείμ. Όλα τα μάτια ήτανε δακρυσμένα σε κείνη τη μυσταγωγία. Τα άγια λείψανα που ευωδιάζανε, ήτανε βαλμένα σε μία λειψανοθήκη από κυπαρισσόξυλο, μέσα σ ένα μαρμαρένιο κουβούκλιο που είχε στις γωνιές του τέσσερα Σεραφείμ. Πολλά θαύματα γινήκανε κατά την ακολουθία και κατά τις άλλες μέρες. Πριν να κοιμηθή είχε κάνει ζωντανός 94 θεραπείες.

Αυτός είναι ο βίος, οι αγώνες και η μακαρία κοίμηση του αγίου Σεραφείμ, που είναι ένας από τους μεγάλους αγίους της Ρωσίας. Η δόξα του δεν είναι επίγεια και πρόσκαιρη, αλλά ουράνια κ αἰώνια, μ όλο που έλεγε τον εαυτό του «φτωχό Σεραφείμ και ταπεινό δούλο της Παναγίας». Όσα χρόνια κι ἂν περάσουν, αυτός ο πολυαγαπημένος άγιος θα είναι ολοζώντανος μέσα στις καρδιές των ανθρώπων. Όλοι οι άγιοι είναι άγιοι κι ἀγαπημένοι. Μα ο άγιος Σεραφείμ του Σάρωφ είναι από εκείνους τους αγίους που ήτανε χαρούμενοι σαν τα παιδιά, κατά το λόγο του Κυρίου που είπε: «Εάν μη στραφήτε και γένησθε ως τα παιδία, ου μη εισέλθητε εις την βασιλείαν των ουρανών».

Πηγή: agiazoni.gr